

Корисно знати

[Часи роботи / Святкові дні](#)

[Дозвіл на проживання](#)

[Страхування індивідуальної цивільної відповідальності](#)

[Алкоголь, тютюнові вироби та наркотичні речовини](#)

[Домашні тварини](#)

[Так живе Швейцарія](#)

Часи роботи / Святкові дні

В Швейцарії більшість магазинів зачинені у неділю. Виняток — магазини на вокзалах. Святкові дні, встановлені законом, регулюються на рівні кантону.

Святкові дні

Святкові дні регулюються трудовим законодавством та юридично прирівнюються до вихідних днів. 1 серпня (Національне свято) — святковий день, встановлений законом, по всій території Швейцарії. Крім того, кожен кантон може встановити вісім інших офіційних святкових днів. В кантоні Ааргау святкові дні регулюються залежно від районів. В кожному районі дев'ять святкових днів, встановлених законом, п'ять з яких — однакові в усьому кантоні. Ці п'ять святкових днів такі: Новий рік (1 січня), Страсна п'ятниця (п'ятниця перед Великоднем), Вознесіння Господнє (четвер, 40 днів після Великодня), Національне свято (1 серпня), Різдво (25 грудня).

Часи роботи магазинів

Часи роботи магазинів відрізняються в залежності від кантону. В кантоні Ааргау немає визначених державою часів роботи. Теоретично кожен магазин може відчинятися та зачинятися як завгодно з понеділка по суботу. У суботу більшість магазинів зачиняються раніше, ніж протягом тижня. У неділю більшість магазинів зачинені. Виняток — магазини на вокзалах, які зазвичай відчинені 7 днів на тиждень та в більшості випадків відчиняються раніше та зачиняються пізніше, ніж усі інші.

Часи роботи державних установ

Державні установи кантону, як правило, відчинені з понеділка по п'ятницю з 8.00 до 12.00 години та з 14.00 до 17.00 години. Деякі установи відчиняються після обіду вже в 13.30 або з ними можна зв'язатися по телефону протягом більш тривалого часу. Часи роботи державних установ в комунах дуже різняться. Перш за все, в невеликих комунах часи роботи можуть бути обмежені. В будь-якому випадку рекомендується заздалегідь дізнатися в Інтернеті або за телефоном, коли відчиняється стійка реєстрації.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

ola-aargau.ch/uk/gut-zu-wissen/oeffnungszeiten--feiertage

Дозвіл на проживання

Для тривалого проживання в Швейцарії або для роботи тут потрібен дозвіл. Розрізняють різні види дозволів на перебування та посвідку на проживання.

Види дозволів

Якщо під час перебування в Швейцарії здійснюється трудова діяльність або перебування триває понад 3 місяці, для цього потрібен дозвіл. Його видає кантональне управління з питань міграції та інтеграції. Розрізняють дозвіл на тимчасове перебування (до 1 року), дозвіл на перебування (обмежено) та посвідку на проживання (необмежено).

- Дозвіл на тимчасове перебування L: Цей дозвіл видається особам, які проживають в Швейцарії протягом обмеженого періоду часу (частіше за все 1 рік) з певною метою перебування. Більшість громадян ЄС/країн ЄАВТ, які можуть підтвердити трудові відносини строком від 3 місяців до одного року (трудоий договір), мають право на отримання цього дозволу.
- Дозвіл на перебування B: Цей дозвіл надається особам, які перебувають у Швейцарії протягом тривалого періоду часу. Більшість громадян ЄС/країн ЄАВТ мають право на це, якщо вони можуть підтвердити, що працюють в Швейцарії більше одного року (трудоий договір). Дозвіл видається громадянам ЄС/країн ЄАВТ строком на 5 років. Для осіб з інших держав термін дії становить 1 рік. Після цього необхідно подати заяву на подовження терміну дії. Подовження терміну дії може бути пов'язано з виконанням певних умов цими особами, наприклад, відвідування курсів німецької мови. Вони не мають права на подовження терміну дії. Причинами, які можуть виступати проти подовження терміну дії, є, наприклад, правопорушення або залежність від соціального забезпечення. Визнані біженці також отримують дозвіл B.
- Посвідка на проживання C: Цю посвідку отримують через 5 або 10 років перебування в Швейцарії. Тут також діють різні умови для осіб з ЄС/країн ЄАВТ та третіх країн.
- Тимчасовий прийом F: Цей дозвіл надається шукачам притулку, які не були визнані біженцями, але були тимчасово прийняті в країні. Цей дозвіл необхідно поновлювати щорічно.

Посвідчення особи іноземця (Ausländerausweis)

Іноземці, що проживають в Швейцарії, отримують посвідчення особи іноземця. Тип посвідчення залежить від різних критеріїв. Існують посвідчення у форматі пластикової картки та паперові посвідчення (не біометричне посвідчення особи іноземця). Деяким особам видається біометричне посвідчення особи іноземця. У такому посвідченні є чіп, на якому зберігаються відбитки пальців та фотографія. В Аарау ви маєте надати свої біометричні дані. Для цього необхідно самостійно записатися на прийом в центр реєстрації біометричних даних. Усі посвідчення можна забрати у місцевій комуні. Про крадіжку або втрату посвідчення необхідно негайно повідомити поліцію.

Подовження

Залежно від типу статусу проживання та громадянства, дозвіл на проживання необхідно подовжувати через різні проміжки часу. Якщо потрібне продовження, видається бланк (повідомлення про закінчення терміну). Його необхідно заповнити та подати у місцеву комуна разом із дійсним закордонним паспортом не пізніше ніж за 2 тижні до закінчення терміну дії дозволу. Місцева комуна передасть запит до Служби з питань міграції та інтеграції у кантоні. У службі перевірять, чи дотримані умови для подовження дії дозволу. У разі виникнення питань зверніться до місцевої комуни або служби з питань міграції та інтеграції.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

ola-aargau.ch/uk/gut-zu-wissen/aufenthaltstitel

Страхування індивідуальної цивільної відповідальності

Усі особи після досягнення повноліття повинні оформити страхування індивідуальної цивільної відповідальності. Воно покриває витрати, якщо ви випадково завдали комусь шкоди.

Особиста відповідальність

Особа, що завдала шкоди або пошкодила власність іншої особи, несе фінансову відповідальність за збитки. Це правило також діє у випадках, якщо збитки були завдані ненавмисно. Витрати можуть сягати значного рівня. Наприклад, якщо ви травмуєте когось під час катання на лижах, збитки можуть скласти сотні тисяч франків.

Страхування індивідуальної цивільної відповідальності

Щоб не потрапити у фінансові труднощі в разі виникнення претензії, необхідно оформити страхування індивідуальної цивільної відповідальності. Таку послугу пропонує більшість приватних страхових компаній. Страхування індивідуальної цивільної відповідальності можна оформити одразу для всіх членів домогосподарства. Такий вид страхування не є обов'язковим, але його бажано оформити.

Дія страхування

Страхування особистої відповідальності покриває майнові збитки та тілесні ушкодження, заподіяні однією застрахованою особою іншій. До таких витрат можуть належати, наприклад, витрати на ремонт, лікування, компенсація за втрату заробітної плати або компенсація за біль і страждання. Страхування індивідуальної цивільної відповідальності також покриває збитки, завдані деякими домашніми тваринами. Страхівка не виплачується у разі нанесення збитків особі, що мешкає в тому ж домогосподарстві. Страхівка також не покриває збитки, нанесені навмисно або за необережністю.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

ola-aargau.ch/uk/gut-zu-wissen/private-haftpflichtversicherung

Алкоголь, тютюнові вироби та наркотичні речовини

Зберігання, споживання та продаж наркотичних речовин карається законом. На купівлю алкоголю та тютюнових виробів встановлені вікові обмеження.

Наркотичні речовини

Зберігання, продаж та споживання заборонених наркотичних речовин карається законом. Це положення стосується також наркотичних речовин у маленькій кількості. Перелік заборонених речовин наведений у Федеральному законі про обіг наркотичних та психотропних речовин (BtMG). Продаж наркотичних речовин суворо карається законом.

Алкоголь та тютюнові вироби

На купівлю алкоголю та тютюнових виробів встановлені вікові обмеження. У кантоні Ааргау заборонений продаж тютюнових виробів та алкогольних напоїв дітям та підліткам до 16 років. Для деяких алкогольних напоїв, таких як міцні напої, вікове обмеження становить 18 років..

Заборона паління

Ааргау діють положення Федерального закону щодо захисту від пасивного куріння. Інших законодавчих положень щодо паління у кантоні не передбачено. Паління заборонено у:

- закритих громадських приміщеннях (лікарнях, адміністраціях, школах, музеях, кінотеатрах, театрах, поїздах та автобусах, магазинах та торговельних центрах).
- в приміщеннях, в яких працює декілька осіб.

Дозвіл на паління у ресторанах залежить від їх розміру. У багатьох ресторанах передбачені зони для паління.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

ola-aargau.ch/uk/gut-zu-wissen/alkohol--tabak--drogen

Домашні тварини

Власники домашніх тварин повинні дотримуватися різних правил. Деяких тварин не можна утримувати у житлі певних типів. Власники собак повинні сплачувати відповідний податок.

Утримання домашніх тварин

Особи, що мешкають в орендованому житлі, можуть утримувати маленьких тварин, наприклад, морських свинок, хом'яків, канарок або риб. Утримання більших тварин (в тому числі котів або невеликих собак) може бути забороненим згідно з договором оренди. Орендодавець також може заборонити утримання тварин, які спричиняють багато шуму або можуть бути небезпечними. Крім того, власники домашніх тварин повинні дотримуватися положень законів про захист тварин. Наприклад, забороняється тримати певних тварин без пари (наприклад, кроликів). Законом також передбачені мінімальні вимоги до розміру клітки та її обладнання. Багато (екзотичних) тварин взагалі не можна ввозити на територію Швейцарії. Для інших тварин може знадобитися спеціальний дозвіл ветеринарної служби.

Собаки

У кантоні Ааргау діє спеціальний закон про утримання собак. У ньому прописані обов'язки власників собак. Подальшу інформацію можна дізнатися у ветеринара.

- Усі собаки в Швейцарії повинні мати мікрочіп і бути зареєстрованими в базі даних. Собака отримує ідентифікаційний документ (у форматі кредитної картки). Цей документ відрізняється від паспорту домашньої тварини, який потрібен для того, щоб власник міг подорожувати з твариною у країни Європейського Союзу.
- Собаки повинні бути зареєстровані в місцевій комуні. За кожну собаку власник повинен сплачувати річний податок.
- Усі власники собак несуть відповідальність за прибирання та утилізацію фекалій своїх собак. В іншому випадку законодавство передбачає накладення штрафу.
- Для деяких порід собак (наприклад, для пітбуля або ротвейлера) потрібен спеціальний дозвіл.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

ola-aargau.ch/uk/gut-zu-wissen/haustiere

Так живе Швейцарія

Кожна країна має свої культурні особливості. У Швейцарії також є деякі неписані закони, яких слід дотримуватися.

Різні культури

У Швейцарії зосереджено багато різних культур. Насамперед про це свідчить наявність чотирьох мовних груп. Не дивно, що менталітет сильно відрізняється у регіонах країни. Культурні особливості німецькомовної Швейцарії не діють для французькомовних регіонів. Різницю можна відстежити між містами та сільськими регіонами. Тим не менш, є кілька подібностей.

Привітання

Як жінки, так і чоловіки у Швейцарії для привітання протягують руку та дивляться в очі людині, з якою вітаються. Стандартне привітання звучить як «Грюці!» (з друзями можуть бути доречними інші форми, наприклад, «Халло» або «Хоі»). У сільській місцевості люди зазвичай вітаються на вулиці, навіть якщо вони когось не знають. Важливими є також вирази «дякую» та «будь ласка»: наприклад, в магазинах або ресторанах багато раз казати «дякую» та «будь ласка» вважається майже традицією.

Пунктуальність

Відома швейцарська пунктуальність — це не просто стереотип. Якщо людина запізнюється більше ніж на 5 хвилин, вона має попередити про це по телефону. Пунктуальність відіграє дуже важливу роль у діловій сфері. Про зустріч люди зазвичай домовляються завчасно. Навіть приватні візити, нанесені без попередження, вважаються неприйнятними.

Непряме спілкування

У Швейцарії неприємні речі часто говорять опосередковано. Багато співрозмовників висловлюють критику лише приховано або приховують її за порожніми фразами. Проте вони очікують, що критика буде почута. Це нелегко, якщо ви ще не володієте ідеальною німецькою. Оскільки людина прагне зберегти гармонію, у конфліктних ситуаціях часто уникає прямого зіткнення. Наприклад, може статися так, що ви отримаєте листа від сусіда, якщо його щось турбує. Якщо щось незрозуміло, краще перепитати декілька разів, аніж перепитати раз та не зрозуміти.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

ola-aargau.ch/uk/gut-zu-wissen/so-tickt-die-schweiz